

LAPIN AMMATTIKORKEAKOULUN AUDITOINTI

Authors **Timo Mattila, Tekla Kosonen, Sanna Ruhalahti, Mikko Valtonen, Niina Nurkka ja Raisa Hievanen. Lapin ammattikorkeakoulun itsearviointi (toim.) Merja Forest**

Year of publication **2023**, FINEEC publications **17:2023**

Language **Finnish**

ISBN **ISBN 978-952-206-794-4 pdf**

1.1 Koulutuksen suunnittelu

- HEI's self-assessment

Strategia ja työelämän osaamistarpeet suunnittelun perustana

Koulutuksen suunnittelu perustuu [strategiaan](#), strategian mahdollistajiin sekä osaamisryhmien painotuksiin ja osaamiskärkiin, jotka on kuvattu osaamispyramideina. Suunnittelussa hyödynnetään ennakoitietoa työelämän osaamistarpeista, asiakas- ja opiskelijapalautteita sekä toiminnan arviointeja ja tutkimus-, kehittämis- ja innovaatiotoiminnan (TKI) tuloksia.

Työelämän osaamistarpeista saadaan tietoa eri lähteistä kuten valtakunnalliset ja alueelliset neuvottelukunnat, verkostot, osaamisen ennakoitifoorumi ja [Lapin luotsi](#). AMKin edustajia osallistuu työryhmiin ja koulutukset kutsuvat kumppaneita ja sidosryhmiä mm. työelämäpäiviin. Opinnäytetyöt ja harjoittelut sekä henkilöstön työelämäjaksot ovat suunnittelua tukevia tiedon lähteitä. Haasteena on saatavilla olevan tiedon kokonaishahmotus. Tiedon systemaattista analyysia ja käyttöä tulee kehittää, jotta tieto palvelee tehokasta ja ketterää suunnittelua.

Henkilökohtaiset opintopolut ja monipuoliset oppimisympäristöt

Opetussuunnitelmat (OPS) laaditaan koulutus- ja opetussuunnittelun prosessien ja vuosikellon mukaisesti. Osaamispäällikkö vastaa riittävistä resursseista, koulutusten OPS-koordinaattorit ja tiiminvetäjät työn etenemisestä. OPS-työhön osallistuu henkilöstöä, sidosryhmiä ja opiskelijoita. Kehittämispäällikön katselmoinnissa OPS palautuu työstettäväksi tai se todetaan valmiiksi osaamisaluejohtajan hyväksyntään. Vuona 2017 vahvistettiin osaamisperustaisuutta huomioiden Bolognan prosessi, eurooppalainen (EQF) ja kansallinen (NQF) tutkintojen viitekehys ja ECTS-järjestelmä. Suunnittelussa on tärkeää ennakoida ja tehdä muutoksia osaamistavoitteiden saavuttamisen tukemiseksi. OPS-laatimisen perusteet päivitettiin 2020: osaamistavoitteet perustuvat valtakunnallisiin ja alakohtaisiin työelämäkompetensseihin. Kestävän kehityksen

osaamista on vahvistettu ja ARENE:n suosittelemat uudistetut geneeriset kompetenssit huomioidaan. Osaaminen kuvataan työelämässä vaadittavana osaamisena, arviointi kohdentuu oppimisen ja osaamisen arviointiin. Opiskelijapalautteiden perusteella opintojen kuormittavuuden huomiointi ja osaamisperustainen arviointi vaativat kehittämistä, jota on tuettu koulutuksilla.

OPS-suunnittelua ohjaa joustavuuden lisäämisen periaate eli opiskelijan mahdollisuudet henkilökohtaisiin ja joustaviin opintopolkuihin kansallisissa ja kansainvälisissä oppimisympäristöissä. OPSit sisältävät ydinosaamisen, profiloivan osaamisen sekä TKI-osaamisen opintoja (menetelmäopinnot, opinnäytetyö). Modulaarisuus tukee opiskelijan mahdollisuuksia yksilöllisiin opintopolkuihin ja mahdollistaa joustavamman jatkuvan oppimisen tarjonnan. Modulaarisuuden vahvistamisen esimerkkinä toimii YAMK-koulutus, joka on suunniteltu monialaiseksi [Master Schooliksi](#).

Oppimista tuetaan kampuksilla, digitaalisissa ympäristöissä, työelämässä ja TKI-hankkeissa. Kampusten [oppimis- ja kehittämissympäristöjä](#), kuten simulaatio- ja laboratoriotiloja, on kehitetty työelämän osaamistarpeiden pohjalta. Pandemia vauhditti laboratorioden etäkäytön, virtuaaliohjelmistojen ja -simulaatioiden sekä etähoitotilojen kehitystä (mm. [TKI-toiminta digiaikaan -hanke](#)). Modernit oppimis- ja kehittämissympäristöt vahvistavat oppimisen työelämäläheisyyttä ja mielekkyyttä. Ympäristöt ovat tärkeitä työelämän osaamisen vahvistamisen ja TKI-työn mahdollistajina. Kampusskenaariotyössä tavoitteena on ennakoida opetuksen, TKI-työn ja työn tekemisen ympäristöjä vuoteen 2030.

Työelämä oppimisympäristönä on laaja kokonaisuus, mikä tulee huomioida suunnittelussa vahvemmin (esim. opinnollistaminen). TKI-hankkeiden hyödyntäminen oppimisympäristönä arvioitiin harjoittelun ohjauksen sisäisessä auditoinnissa yhdeksi kehittämiskohteeksi. TKI-prosesseissa on tarkennettu opetus- ja TKI-henkilöstön yhteistyötä hankkeiden ideointi- ja suunnitteluvaiheesta alkaen edistään näin opiskelijan ja opettajan mahdollisuuksia hankkia osaamista hankkeissa. TKI-toiminnan tulosten tulee näkyä koulutuksen suunnittelussa vahvemmin.

Kansainvälisyys toteutuu koulutuskohtaisina tai koulutusten yhteisinä opintoina sekä vaihto-opiskeluna. OPSit mahdollistavat harjoitteluvaihdon tai harjoittelua ja opiskelua yhdistävän vaihdon. Suomen- ja englanninkielisten koulutusten opiskelijoiden mahdollisuus opiskella yhdessä on tunnustettu kehittämiskohde. Kansainvälisellä tutkinto-opiskelijalla on mahdollisuus vähintään 20 op:n suomen opintoihin, mikä vahvistaa kotoutumista. Strategian mahdollistajat (Global+ ja Study+) ja kansainvälisen tutkinto-opiskelijan polku avartavat koulutusten kansainvälisyyden suunnittelua.

Jatkuva oppiminen huomioidaan suunnittelussa jatkuvan oppimisen kehittämisohjelman mukaisesti. Tutkintojen osia voi opiskella yksittäisinä opintojaksoina ja isompina kokonaisuuksina kuten polku- ja väyläopintoina. Diplomikoulutukset ovat 30 op, ja ne voi suorittaa myös osissa. Erikoistumiskoulutukset suunnitellaan korkeakoulu yhteistyössä. Opintojen saavutettavuutta on edistetty uudistamalla toisen asteen opiskelijoiden [Korkeakouluopintojen väylän](#) (15 op) sisältöjä, toteutusta ja valintaperusteita. Alkaen v. 2021 polku- ja väyläopinnot suorittaneelle on avoinna jatkuva erillishaku tutkinto-opiskelijaksi. Väylistä voi hakeutua aiempaa laajemmin eri

koulutuksiin. Jatkuvan oppimisen kehittämisen tarve on tunnistettu.

Koulutuksen ja TKI:n kehittämisohjelma

Strategiaan pohjautuva koulutuksen ja TKI-toiminnan kehittämisohjelma on työn alla. Osana ohjelman valmistelua henkilöstö on osallistunut työpajoihin, joissa on työstyetty opiskelijakeskeiseen opetuksen suunnitteluun ja toteuttamiseen liittyviä teemoja kuten opiskelijoiden taustojen ja odotusten huomiointi, Digivisio 2030, oppimisympäristöt ja ohjaus. Lisäksi huomioidaan kansallinen jatkuvan oppimisen strategia ja muut valtakunnalliset ja alueelliset linjaukset.

Vahvuudet

Työelämätarpeiden ennakointi
Henkilökohtaiset opintopolut
Kampusten monipuoliset oppimis- ja kehittämisympäristöt

Kehittämiskohteet

Suunnittelun pohjana olevan tiedon kokonaishallinta
TKI-toiminnan näkyminen laajasti koulutusten suunnittelussa
Opintojen kuormittavuus ja osaamisperustainen arviointi
Jatkuvan oppimisen tarjonnan suunnittelu

1.1 Koulutuksen suunnittelu

- Assessment of the audit team

Koulutuksen suunnittelulla on vahva yhteys strategiaan ja alueen työelämän tarpeisiin

Lapin ammattikorkeakoulussa koulutuksen suunnittelu perustuu uudistettuun strategiaan, strategian mahdollistajiin sekä osaamisryhmien painotuksiin ja osaamiskärkiin, jotka on kuvattu osaamispyramideina. Auditointivierailulla vahvistui auditointiaineistosta saatu näkemys siitä, että koulutuksen suunnittelussa hyödynnetään eri tavoin saatua tietoa työelämän osaamistarpeista, asiakas- ja opiskelijapalautteita sekä toiminnan arviointeja ja TKI-toiminnan tuloksia. Hyvä vuoropuhelu työelämän eri sidosryhmien kanssa vahvistaa työelämälähtöistä koulutuksen suunnittelua ja näkyy vahvuutena toteutuksissa. Auditointihaastatteluisissa nousi kuitenkin esiin, että koska ammattikorkeakoulu on aktiivinen ja verkostoitunut toimija alueellaan, työelämälähtöisyyden vahvistamista koulutuksen suunnittelussa olisi mahdollista tehdä vielä entistä suunnitelmallisemmin kaikilla koulutusaloilla. Auditointiryhmä suosittelee, että ammattikorkeakoulu kehittää muun muassa yhteistyötapaamisista, opinnäytetöistä, harjoittelusta, työelämäjaksoilta ja alumneilta saatavan tiedon nykyistä järjestelmällisempää hyödyntämistä koulutuksen suunnittelussa.

Erinomaiseksi esimerkiksi työelämälähtöisestä koulutusten suunnittelusta auditointiryhmä nostaa

asiakaslähtöisesti rakennetun joustavan Master School-toimintamallin, jossa mahdollistuu monialainen työelämäläheinen kehittäminen. Lisäksi osa tutkinto-ohjelmista ja opintokokonaisuuksista on suunniteltu aidosti monialaisiksi. Toimintamalli mahdollistaa joustavat ja yksilölliset opintopolut sekä tarjoaa mahdollisuuksia jatkuvaan oppimiseen.

Kansainvälisyyden ja jatkuvan oppimisen mahdollisuuksia voisi hyödyntää nykyistä enemmän

Koulutusten kansainvälisyyttä on vahvistettu strategisilla valinnoilla, läpileikkaavana teemana osana opetussuunnitelmien kehittämistä sekä Global+ -ohjelmalla. Auditointihaastatteluiden perusteella korkeakoulussa on monipuoliset mahdollisuudet kansainvälistymiseen, mutta niitä tunnustetaan ja hyödynnetään vielä melko vähän. Auditointiryhmä suosittelee, että kansainvälistymisen mahdollisuuksia selvitetään ja hyödynnetään järjestelmällisesti yhdessä alueen muiden toimijoiden ja opiskelijoiden kanssa. Lisäksi vieraskielisen opetuksen tarjontaa tulee lisätä kansainvälisten opiskelijoiden houkuttelemiseksi.

Auditointiaineiston perusteella Lapin ammattikorkeakoulu on nostanut yhdeksi kehittämiskohteekseen jatkuvan oppimisen kehittämisen. Myös haastatteluiden perusteella jatkuvaa oppimista ollaan korkeakoulussa vahvistamassa laaja-alaisesti. Jatkuvan oppimisen kehittämissuunnitelmassa tutkintotavoitteisen koulutuksen opintopisteytetyt koulutukset on huomioitu osana jatkuvan oppimisen tarjontaa. Tämä on hyvä lähtökohta jatkuvan oppimisen vahvistamiselle ja kehittämiselle, mutta vaatii vielä auditointiryhmän näkemyksen mukaan yhteiskehittämistä ja strategista suunnittelua sekä ajattelun laajentamista entistä asiakaslähtöisemmäksi. Auditointiryhmä suosittelee jatkuvan oppimisen strategisten tavoitteiden ja keskeisten kohderyhmien nykyistä selkeämpää määrittelyä ja hyödyntämistä jatkuvan oppimisen suunnittelussa.

Koulutusten ja opetuksen suunnitteluun ja seurantaan on selkeät prosessit

Lapin ammattikorkeakoulu on systemaattisesti ja pitkäjänteisesti kehittänyt tavoite- ja tulosinformaation hyödyntämistä ja seurantaan koulutusten suunnittelussa. Korkeakoulussa koulutusten suunnittelu ja opetussuunnitelmien laadinta etenevät määritellyn prosessin ja vuosikellon mukaisesti. Osaamisaluejohtaja hyväksyy opetussuunnitelmat. Suunnitteluprosesseilla on erikseen määritellyt vastuuhenkilöt. Opetussuunnitelmaprosessissa on tarkasti kuvattu työelämärelevanssin vahvistaminen osana opetussuunnitelmatyöskentelyä. Osaamisperustaiset arviointikriteerit laaditaan niin, että ne tukevat osaamisen kehittymistä. Auditointihaastattelujen ja työpajasta saadun aineiston perusteella korkeakoulun henkilöstö on sitoutunut laatujärjestelmän mukaiseen prosessiin opetuksen suunnittelussa, ja prosessin käytännön toteutus on integroitunut yhteisölliseksi toimintamalliksi.

Lapin ammattikorkeakoulun tarjoamien tutkintojen kuvaukset vastaavat Tutkintojen ja muiden osaamiskokonaisuuksien kansallista viitekehystä. Opiskelijoiden työmäärä määritellään ECTS-periaatteiden mukaisesti ja koulutuksilla on selkeästi määritellyt osaamistavoitteet. Vuonna 2020 päivitettyissä opetussuunnitelmissa osaaminen kuvataan työelämässä vaadittavana osaamisena.

Auditointiaineiston perusteella Lapin ammattikorkeakoulussa osaamisperustaisuuden vahvistaminen on ollut järjestelmällistä viimeisen kuuden vuoden aikana ja se on kehittynyt entistä konkreettisempaan suuntaan ottaen huomioon eri kompetenssien yhdistämisen. Auditointiryhmä kannustaa osaamisperustaisten toimintamallien jatkuvaan kehittämiseen.

Lapin ammattikorkeakoulu on kehittänyt ja laajentanut erilaisten oppimisympäristöjen käyttöönottoa sekä digitaalisesti että kampuksilla. Auditointivierailulla auditointiryhmä vakuuttui kampuksella olevan ENVI-oppimisympäristön pedagogisen käytön suunnitelmallisuudesta ja tutkimusperustaisesta kehittämisestä. Auditointiaineiston ja -haastattelujen perusteella TKI-toiminnan nykyistä järjestelmällisempi integroituminen osaksi opetuksen prosesseja on tunnistettu mahdollisuudeksi kehittää ja monipuolistaa opetusmenetelmiä ja hyödyntää oppimisympäristöjä osaamistavoitteiden saavuttamisessa.

Opiskelijoiden osallistamiseen ja taiteelliseen toiminnan hyödyntämiseen tulee kiinnittää huomiota

Lapin ammattikorkeakoulun johdon mukaan korkeakoulu vastaa opiskelijoiden osallistamisesta koulutusten suunnitteluun ja kehittämiseen. Auditointihaastattelujen mukaan myös opiskelijakunta ROTKO on ottanut vastuuta opiskelijoiden osallistamisesta. Auditointiryhmä ei kuitenkaan saanut selkeää kuvaa opiskelijoiden osallistamisesta koulutuksen suunnitteluprosesseihin. Auditointiryhmä suosittelee, että korkeakoulu tunnistaa nykyistä paremmin, missä koulutusten suunnittelu- ja kehittämisprosesseissa ja opetussuunnitelmatyön eri vaiheissa opiskelijoiden osallistaminen on oleellista sekä miten ja kuinka paljon opiskelijoita prosessien eri vaiheissa osallistetaan. Opiskelijoita osallistettaessa korkeakoulun tulee varmistaa, että suunnittelu- ja kehittämisprosesseihin osallistuu koulutusten eri toteutustavoilla opiskelevia opiskelijoita.

Auditointiaineiston ja auditointivierailun perusteella auditointiryhmä ei saanut selkeää näyttöä siitä, että taiteelliseen toimintaan pohjautuva suunnittelu olisi kiinteä osa koulutuksen suunnittelun prosesseja ja arkea. Auditointiryhmä suosittelee, että kuvataidekoulutuksen osaamista ja taiteellista toimintaa hyödynnetään nykyistä enemmän esimerkiksi monialaisten koulutusten suunnittelussa.